RO

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

EUROSISTEM

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 4 mai 2009

cu privire la organizarea şi funcţionarea statisticii oficiale în România

(CON/2009/42)

Introducere şi temei juridic

La 25 martie 2009, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Institutului Naţional de Statistică (INS) din România o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un proiect de Lege privind organizarea şi funcţionarea statisticii oficiale în România (în continuare „proiect de lege").

Competenţa BCE de a adopta un aviz se întemeiază pe articolul 105 alineatul (4) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene şi pe articolul 2 alineatul (1) a treia şi a patra liniuţă din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autorităţile naţionale cu privire la proiectele de reglementare[1], întrucât proiectul de lege se referă atât la Banca Naţională a României (BNR), cât şi la colectarea, elaborarea şi difuzarea datelor statistice din domeniile monetar, financiar, bancar, al sistemelor de plăţi şi al balanţei de plăţi. În conformitate cu articolul 17.5 teza întâi din Regulamentul de procedură (regulamentul intern) al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Scopul proiectului de lege

1.1 Proiectul de lege stabileşte cadrul juridic privind organizarea şi funcţionarea statisticii oficiale în România şi instituie Sistemul Statistic Naţional (SSN). De asemenea, acesta abrogă Ordonanţa Guvernului privind organizarea statisticii oficiale[2]. În conformitate cu proiectul de lege, din SSN fac parte INS şi oficiile de statistică ale administraţiei publice centrale, ale administraţiei publice locale şi ale altor autorităţi şi instituţii publice. De asemenea, proiectul de lege include BNR în cadrul SSN[3], însă stabileşte că BNR, instituţie publică independentă, este producător de statistici oficiale în domeniile care intră în sfera sa de competenţă conform Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naţionale a României[4].

1.2 În plus, atunci când este definită statistica oficială, la articolul 2 din proiectul de lege, se face o distincţie clară între activităţile organizate pentru colectarea, procesarea, analiza şi diseminarea datelor statistice, dezvoltarea culturii statistice, constituirea şi administrarea seriilor de date

1 JO L 189, 3.7.1998, p. 42.

2 Ordonanţa Guvernului nr. 9/1992 privind organizarea statisticii oficiale, modificată şi aprobată prin Legea nr. 11/1994, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763, 18.10.2002.

3 Articolul 6 alineatul (1) şi (3) din proiectul de lege.

4 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582, 30.6.2004.

statistice oficiale realizate de autoritățile şi instituțiile publice, pe de o parte, şi de BNR, pe de altă parte.

1.3 Proiectul de lege aduce modificări substanțiale cadrului actual de reglementare a INS, care reprezintă principalul producător de date statistice oficiale ale statului. În conformitate cu articolul 7, INS coordonează activitățile statistice ale autorităților şi instituțiilor publice cuprinse în SSN, cu excepția activităților statistice ale BNR. Cu toate acestea, articolul 7 alineatul (3) prevede că INS şi BNR trebuie să coopereze şi să îşi coordoneze activitățile în vederea creşterii eficienței, reducerii sarcinii de răspuns a furnizorilor de date primare, îmbunătățirii calității datelor statistice şi diseminării acestora pe plan național şi internațional.

1.4 Proiectul de lege prevede înființarea Consiliului Statistic Național, organ consultativ pe lângă INS. Scopul acestuia este să asigure caracterul obiectiv, transparent şi ştiințific al activității de statistică oficială, precum şi să minimizeze efortul de raportare pentru furnizorii de date. În componența organului consultativ, BNR are un reprezentant. În plus, articolul 6 alineatul (5) prevede că BNR poate elabora strategii de dezvoltare şi programe statistice de implementare privind statisticile oficiale în domeniile sale de competență.

1.5 Proiectul de lege îşi însuşeşte principiile fundamentale ale statisticilor oficiale adoptate de Comisia de statistică a Organizației Națiunilor Unite[5]. Mai specific, capitolul II din proiectul de lege consacră principii precum independența profesională, imparțialitatea şi obiectivitatea, confidențialitatea şi calitatea în statistică, procedurile adecvate şi metodologia solidă, precizia şi fiabilitatea şi accesibilitatea. Capitolul X din proiectul de lege impune ca INS şi ceilalți producători de statistici oficiale să adopte măsurile administrative,organizatorice şi tehnice pentru protecția confidențialității datelor statistice şi pentru prevenirea accesului, difuzării, înstrăinării şi distrugerii neautorizate a acestor date.

2. Observații cu caracter general

2.1 Asigurarea unei cooperări efective între o bancă centrală națională, în calitate de producător de statistici oficiale, şi celelalte autorități statistice este deosebit de importantă pentru garantarea disponibilității, calității şi eficienței costurilor solicitată de BCE. Indiferent de cerințele instituționale generale, acordurile specifice ar trebui să urmărească optimizarea calității şi disponibilității statisticilor oficiale, păstrând în acelaşi timp, sub toate aspectele, independența băncii centrale, care decurge din participarea acesteia la Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC), în general, şi din obligația acesteia de a colabora cu BCE în domeniul statistic, în special.[6]

2.2 O caracteristică importantă a proiectului de lege o reprezintă recunoaşterea BNR ca producător de statistici oficiale[7]. Cu toate că atribuțiile BNR în domeniul statisticii fuseseră consacrate în Legea privind statutul BNR, nu a existat o recunoaştere legislativă explicită a acestei funcții, adică în

5 Disponibile pe site-ul Departamentului de Statistică al Organizației Națiunilor Unite la unstats.un.org.

6 A se vedea CON/2008/6.

7 Articolul 6 alineatul (3) din proiectul de lege.

Ordonanța Guvernului privind organizarea statisticii oficiale. BCE salută dispozițiile proiectului de lege cu privire la recunoaşterea şi prezervarea independenței BNR în calitate de participant la SSN şi de producător de statistici oficiale în domeniile sale de competență. În acest context, certitudinea juridică este asigurată, având în vedere că activitățile statistice ale BNR nu sunt coordonate de INS, în calitatea sa de coordonator al SSN.

2.3 BCE salută proiectul de lege, acesta urmând să asigure transparența sistemului statistic român. Acesta ar trebui să aibă un impact pozitiv asupra calității şi disponibilității statisticilor oficiale.

3. Observații specifice

3.1 Articolul 4 litera (j) din proiectul de lege prevede că statistica oficială este reprezentată de „activitățile reglementate […] prin Statutul BNR, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii naționale". Formularea acestei dispoziții ar putea să fie clarificată pentru a asigura recunoaşterea faptului că statisticile dezvoltate, elaborate şi difuzate de BNR ca parte a SEBC sunt guvernate de principii statistice asemănătoare, însă nu identice cu principiile consacrate prin Regulamentul (CE) nr. 223/2009[8].

3.2 În cele din urmă, în timp ce BCE constată că proiectul de lege nu reglementează posibilitatea schimbului de informații statistice confidențiale pentru o eficientă compilare a statisticilor europene, aceasta înțelege că transmiterea de date confidențiale de către INS membrilor SEBC este posibilă conform clauzei de abilitare prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 223/2009.

Prezentul aviz va fi publicat pe site-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 4 mai 2009.

[semnat]

Preşedintele BCE

Jean-Claude TRICHET

8 Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene şi de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European şi al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare şi a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene (JO L 87, 31.3.2009, p. 164).